

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ ЕКСПЕРТИЗИ ТОВАРІВ

МАТЕРІАЛИ

VIII Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 25–26 березня 2021 року)

**Полтава
2021**

Міністерство освіти і науки України
Центральна спілка споживчих товариств України
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ ЕКСПЕРТИЗИ ТОВАРІВ

МАТЕРІАЛИ

VIII Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 25–26 березня 2021 року)

**Полтава
ПУЕТ
2021**

Програмний комітет

О. О. Нестуля, голова комітету, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Члени програмного комітету

Е. Б. Аймагамбетов, д. е. н., професор, ректор Приватного закладу «Карагандинський університет Казспоживспілки»;

С. М. Лебедева, д. е. н., професор, ректор Білоруського торговельно-економічного університету споживчої кооперації;

А. А. Мазаракі, д. е. н., професор, ректор Київського національного торговельно-економічного університету;

Л. А. Шавга, д. е. н., професор, ректор Кооперативно-торгового університету Молдови;

М. Р. Курбонзода, к. е. н., доцент, ректор Таджикицького державного університету комерції.

Організаційний комітет

О. В. Манжура, голова організаційного комітету, д. е. н., доцент, проректор із науково-педагогічної роботи ПУЕТ;

Г. О. Бірта, заступник голови комітету, к. с.-г. н., професор, завідувач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи (ТБЕМС) ПУЕТ;

Т. В. Сахно, д. х. н., с. н. с., професор кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

Х. З. Махмудов, д. е. н., професор, завідувач кафедри підприємництва і права Полтавського державного аграрного університету (ПДАУ);

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор навчально-наукового інституту бізнесу та сучасних технологій, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

О. А. Галич, к. е. н., професор, директор навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій ПДАУ;

С. Е. Мороз, к. пед. н., доцент, доцент кафедри підприємництва і права ПДАУ;

О. В. Калашник, к. т. н., доцент, доцент кафедри підприємництва і права ПДАУ;

О. В. Кириченко, к. т. н., доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

Ю. Г. Бургу, к. с.-г. н., доцент, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

А. Д. Кобищан, к. т. н., доцент, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

Л. М. Губа, к. т. н., доцент, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

О. О. Горячова, к. т. н., доцент, доцент кафедри ТБЕМС ПУЕТ;

З. П. Рачинська, ст. викладач кафедри ТБЕМС ПУЕТ.

Актуальні проблеми теорії і практики експертизи товарів : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (25–26 березня 2021 року). – Полтава : ПУЕТ, 2021. – 322 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., рос., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-403-1

У матеріалах конференції розглядаються теоретичні й методологічні засади проведення експертизи товарів, ідентифікація та фальсифікація товарів, експертні дослідження харчових продуктів, нехарчової продукції та послуг як інструмент впливу на безпечність і засіб захисту прав споживачів, митна політика України в умовах поглиблення інтеграційних процесів, формування професійних компетентностей під час підготовки фахівців із підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

УДК 658.62-047.37(045)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2021

14.07.2020р. № 256 URL: <https://customs.gov.ua/documents/pro-zatverdzhennia-perekhidnikh-tablits-vid-uktzed-versiyi-2012-r-do-uktzed-versiyi-2017-r-142>.

5. Довідка по товару. URL: <https://www.qdpro.com.ua/goodinfo/0901210000>.

РИЗИКИ ПІД ЧАС ВИЗНАЧЕННЯ МИТНОЇ ВАРТОСТІ ТОВАРІВ

С. Е. Мороз,

доцент кафедри підприємництва і права, к.пед.н., доцент

О. В. Калашник,

доцент кафедри підприємництва і права, к.т.н., доцент

А. О. Коровченко,

здобувач СВО Магістр, ОПП Економіка підприємства,

спеціальність 051 Економіка

Полтавський державний аграрний університет, Україна, м. Полтава

Оцінка товару для митних цілей являє собою процес визначення митної вартості товару. Митна вартість є базою для цілей валютного контролю та інших методів митного-тарифного регулювання. Також вона застосовується для цілей ведення статистики зовнішньої торгівлі.

Актуальність теми дослідження полягає в тому, що митна оцінка товарів відіграє значну роль у сфері державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, оскільки безпосередньо впливає на суми надходжень до державного бюджету. З одного боку, процедура визначення митної вартості має ґрунтуватися на простих і справедливих критеріях, сумісних з комерційною практикою, а з іншого – у разі маніпулювання зі способами визначення митної вартості товару, можна істотно змінювати розмір суми мита. Логічно припустити, що контроль митної оцінки товарів є одним з найбільш значущих видів діяльності митних органів.

Як показав аналіз літературних джерел, термін «митна оцінка» широко застосовується у світовій митній практиці, проте у вітчизняних офіційних документах митна оцінка трактується як визначення митної вартості. У контексті Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ) під оцінкою товарів для митних цілей розуміється оцінка імпортованого товару, яка «...повинна ґрунтуватися на дійсній вартості імпортованого товару, на який розраховується мито, або подібного товару і не повинна ґрунтуватися на вартості товару національного походження чи на довільній або фіктивній вартості» [1]. Варто наголосити, що саме на положеннях ст. VII ГАТТ засновані порядок та методи визначення митної вартості товарів в Україні, які закріплені у розділі III Митного кодексу [2].

У Митному кодексі подано визначення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України (ст. 51), окреслено порядок документального підтвердження її складових (ст. 53), закріплена методика її визначення (глава 9) та описано порядок її заявлення (ст. 52), контролю (ст. 54)

коригування (ст. 55) та цілей використання (ст. 55). Окрім того, Митним кодексом (глава 10) регламентовано порядок визначення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України в митних режимах, відмінних від митного режиму імпорту [2].

Важливо підкреслити, що митну вартість товару декларант визначає самостійно, послідовно застосовуючи відповідні методи. Так, митна вартість товару, що імпортується в Україну, може визначатись шістьма методами оцінки, які мають застосовуватися у суворій послідовності від першого методу до шостого. При цьому четвертий і п'ятий методи можуть застосовуватися у будь-якій послідовності за бажанням декларанта (рис. 1).

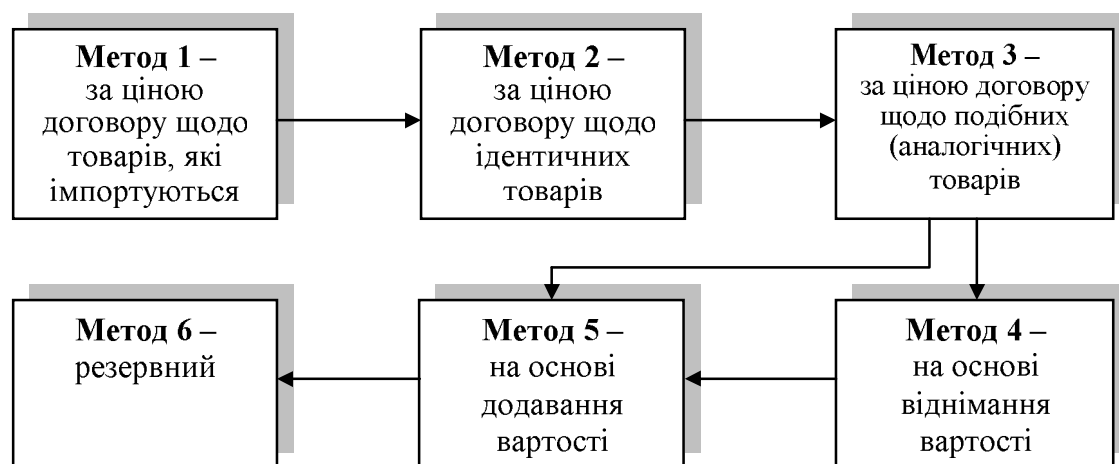

Рисунок 1 – Методи визначення митної вартості

Основним методом визначення митної вартості є перший метод. Кожний наступний метод може бути застосований лише у разі, якщо митна вартість товарів не може бути визначена за допомогою попереднього методу. Світова практика розглядає шостий метод як гнучке використання одного з п'яти попередніх методів з дотриманням принципів митної оцінки.

На наш погляд, не зважаючи на усталену практику визначення митної вартості товару, механізм її адміністрування в Україні потребує удосконалення. Таку точку зору поділяють багато вчених, які вважають, що питання визначення митної вартості товарів та ухвалення митницями рішень щодо її коригування залишається найсуперечливішим і таким, що викликає найбільше нарікань бізнес-спільноти [3].

Протиріччя викликані тим, що митники прагнуть максимально збільшити митну вартість товару, оскільки це автоматично вплине на збільшення надходжень до державного бюджету, а підприємці намагаються її мінімізувати, тому що це дасть їм можливість збільшити свої прибутки та отримати переваги над конкурентами [4]. Як бачимо, з одного боку контроль за правильністю визначення митної вартості є суттєвим чинником, який покликаний не допустити порушень законодавства під час митного контролю та митного оформлення товарів, а з іншого – у судах оскаржуються численні випадки,

пов'язані зі зловживаннями, як декларантів, які свідомо занижують митну вартість, так і посадових осіб митниць, які неправомірно коригують її у сторону збільшення.

Дані статистики надають право стверджувати, що категорія судових справ про розгляд позовів щодо правомірності застосування норм чинного законодавства у контролі за визначенням митної вартості найбільша. Зокрема, відповідно до звіту судів першої інстанції про розгляд справ у порядку адміністративного судочинства за 2020 рік було розглянуто 4026 справ у галузі митної справи. Найчисленнішими з них (крім охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності; зовнішньоекономічної діяльності; спеціальних заходів щодо демпінгового та іншого імпорту), були справи щодо визначення митної вартості товару – 2620, та визначення коду товару за УКТЗЕД – 88 [5] (рис. 2).

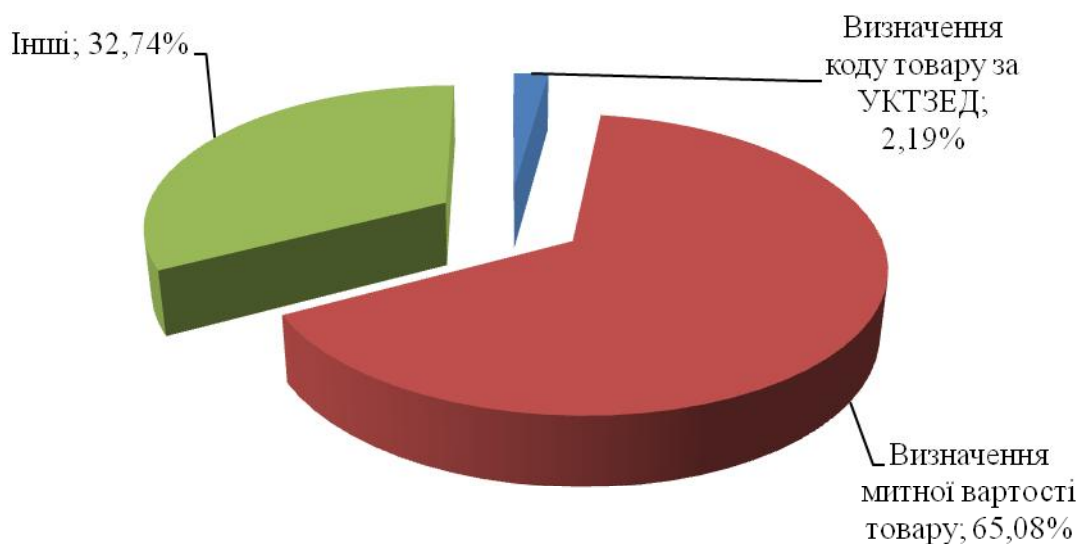

Рисунок 2 – Категорії справ на розгляді місцевих адміністративних судів за 2020 р. Джерело: складено автором на основі даних Єдиного Контакт-центру судової влади України [5]

Необхідно визнати, що неправомірні рішення, дії чи бездіяльність посадових осіб митних органів щодо коригування митної вартості товару вказують на наявність несприятливого бізнес-клімату у державі для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Численні конфлікти у питаннях визначення митної вартості пов'язані із невірним застосуванням методів визначення митної вартості та створенням штучних перешкод для здійснення законослухняними та сумлінними суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності зовнішньоторговельних операцій.

Отже, можна зробити висновок, що серед проблем, які потребують першочергового вирішення – розв'язання питання справедливої та нейтральної системи оцінювання товарів для митних цілей, яка унеможливилюватиме використання довільних або фіктивних митних вартостей.

Список використаних джерел

1. Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ 1947). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_264#Text (дата звернення 11.03.2021).
2. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua> (дата звернення: 15.03.2021).
3. Чому митна вартість – це проблема для «білого» бізнесу, а для «сірого» – можливість, або де передбачена законом система контролю митної вартості дає збій? URL: <https://bit.ly/2Qh8PJO> (дата звернення 14.03.2021).
4. Комаров О.В. Механізми оскарження рішень та доказування у справах про коригування митної вартості товарів. URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2017/1/15.pdf> (дата звернення 14.03.2021).
5. Судова влада України. Судова статистика. URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/rik_2020 (дата звернення 14.03.2021).

ОРГАНІЗАЦІЯ МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ МИТНИХ ПОСЛУГ

С. Е. Мороз,

доцент кафедри підприємництва і права, к.пед.н., доцент

О. В. Калашник,

доцент кафедри підприємництва і права, к.т.н., доцент

О. С. Чухліб,

здобувач СВО Магістр, ОПП Маркетинг, спеціальність 075 Маркетинг
Полтавський державний аграрний університет, Україна, м. Полтава

Зовнішня торгівля є важливою сферою національної економіки України, залежність від якої щороку зростає. Митниця, будучи важливою складовою системи управління зовнішньоторговельною діяльністю, бере активну участь в її координуванні, починаючи з аналізу відомостей, заявлених у митних деклараціях і документах, поданих до митного оформлення, і до випуску товарів у обіг відповідно до заявленого митного режиму. Саме тому питання, що характеризують різні аспекти діяльності митних органів та суб'єктів навколomitної сфери, мають велике теоретичне та практичне значення.

Для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності результатом митного самообслуговування є підготовка до подальшого проходження митного контролю та митного оформлення товарів чи транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон країни. У складних випадках під час підготовки до митного оформлення товарів суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності можуть звертатися за консультаціями та допомогою до представників митних органів, некомерційних самоврядних організацій, або митних посередників – так званих, митних брокерів, які зацікавлені у налагодженні довгострокових стосунків і наданні якісних митно-брокерських послуг та одержанні винагороди (рис.1).

Зауважимо, що митні органи зацікавлені у якісному виконанні покладених на них функцій та забезпеченні правомірності переміщення товарів